

Kulttuuri - eroa ja yhteisyyttä rakentamassa maahanmuuttotaustaisten nuorten puheessa

Siltoja rakentamassa – kulttuurisesti ja katsomuksellisesti moninainen koulu polarisoituvassa yhteiskunnassa

Opetushallituksen webinaari 10.3.2026

Anuleena Kimanen

Yliopistonlehtori, dosentti

Turun yliopiston opettajankoulutuslaitos

Kulttuuri – haastava käsite

Riskit (esim. Dervin 2015; Essed & Trienekens 2008)

kulttuuristaminen, stereotypiat

”uusi rasismi”

Mahdollisuudet

psyykkinen
hyvinvointi

monikulttuurisen identiteetin
hyödyt (Huynh et al. 2011; Hong et
al. 2016)

kuuluvuuden
tunne

positiivisen tunnustamisen
hyödyt oppimiselle (esim. May et
al. 2022; Schachner et al. 2019)

polykulturalismi

opettajan käsitys kulttuurista
muovautuvana ja risteävänä →
yhtenäisyyden edistäminen
(Häärä ym. 2024; Rissanen &
Kuusisto, 2023; Rissanen ym.,
2023)

Kimanen ym. 2025 urly.fi/3VyG

Osallistujat ja aineisto

- 19 maahanmuuttotaustaista nuorta iältään 15–19, monikulttuurisesta kaupunginosasta Suomessa
 - Yksilö- ja ryhmähaastattelut sosiaalisesta osallisuudesta ja kansalaistoiminnasta
- 32 nuorta iältään 14–16, monikulttuurisesta koulusta
 - Ryhmähaastattelut kuulumisuuden tunteesta koulussa
- Molemmat aineistot osa *Nuorten osallisuuden ympäristöt* -hanketta (2022 – 2024)

Kulttuuri yhteisyyden muodostajana

(osittain käännös farsista)

Mä viihdyn paremmin
ulkomaalaisten kanssa,
koska ne ymmärtävät mua
helpommin. Meillä on
melkein sama kulttuuri,
mutta suomalaiset on
erilaisia.

No koska suomalaiset on tääl
meijän tosi hyvii kavereit. Ja
tääl kaikki on, tääl kaikki on
samanlaisii. Ja ei tääl suututa
jos joku suomalainen sanoo
meil mamu, me otetaan se
vitsinä aina.

**TURUN
YLIOPISTO**

Kulttuuri etäisyyden muodostajana

(osittain käännös englannista ja farsista)

Niinku sä varmaan tiät, suomalaiset vaatii että heidän lapset menevät ulos joka päivä, mutta mun vanhemmat pyysi että mä pysyn kotona. Kun mun kaverit pyysivät minua shoppailemaan tai viettämään aikaa koulun jälkeen, mä en voinu mennä. Ne voi värjätä hiuksensa, mutta mä en voinut koska mun vanhemmat ei antanut. Silloin mä tunsin itseni ulkopuoliseksi, kun en voinut viettää aikaa kavereiden kanssa. Mutta nyt mä oon iloinen että mulla on oma kulttuuri, ja mä hyväksyn sen.

Joo se [etninen moninaisuus] tekee mun mielest paljon hauskemman se niinku ympäristön. Ja mun näkökulmas niin tota suomalaiset puhuu aika vähän tai puhuu niinku koulus. Jotkut treeneis on ollu aika kylmii et ne on tosi niinku cold inside. Nii ulkomaalaiset on sit vähä niinku sit tota sen vastakohta.

Kulttuuri etäisyyden muodostajana

Niin ne pyys [tänä halloweenina] [--] et joo tuu vaik niinku tääl on jotku bileet tai jotain. Nii se on ollu niinku kivaa ja sit heti kun on ollu siel ni ei oo kohdeltu niinku mitenkään niinku ulkopuoliseks vaik et niinku iso osa siel oli no suomalaisii. Sit ne niinku silti kohteli ihan niinku jos ne ois ollu vaik niinku ulkomaalasii. Et kohteli ihan niinku hyvin. Niin se oli mun mielest ihan niinku kiva kokee. Vähän jotain uutta. [--] Et mentiin sinne ja sit siel on joku suomalainen (nauraen) maahanmuuttajavaatteet pääl halloweenina niin se oli mun mielest tosi kiva niinku nähdä et. [--] Ni se oli hauskaa.

Yhteisyyden lisääntyminen kulttuurisen oppimisen kautta

(osittain käännös englannista ja farsista)

Musta se [koulun kulttuuripäivä] oli tosi hauska päivä. Musta se oli yksi viime lukuvuoden parhaista päivistä.

Se oli meille oli tosi mahtavaa, päästiin tutustumaan erilaisiin kulttuureihin ja, no, saamaan tietoa muista kulttuureista. Ja me saatiin pitää vaatteita, niinku perinnepukuja, ja oli tosi hauska nähdä ihmisiä erilaisissa kulttuurisissa asuissa ja silleen.

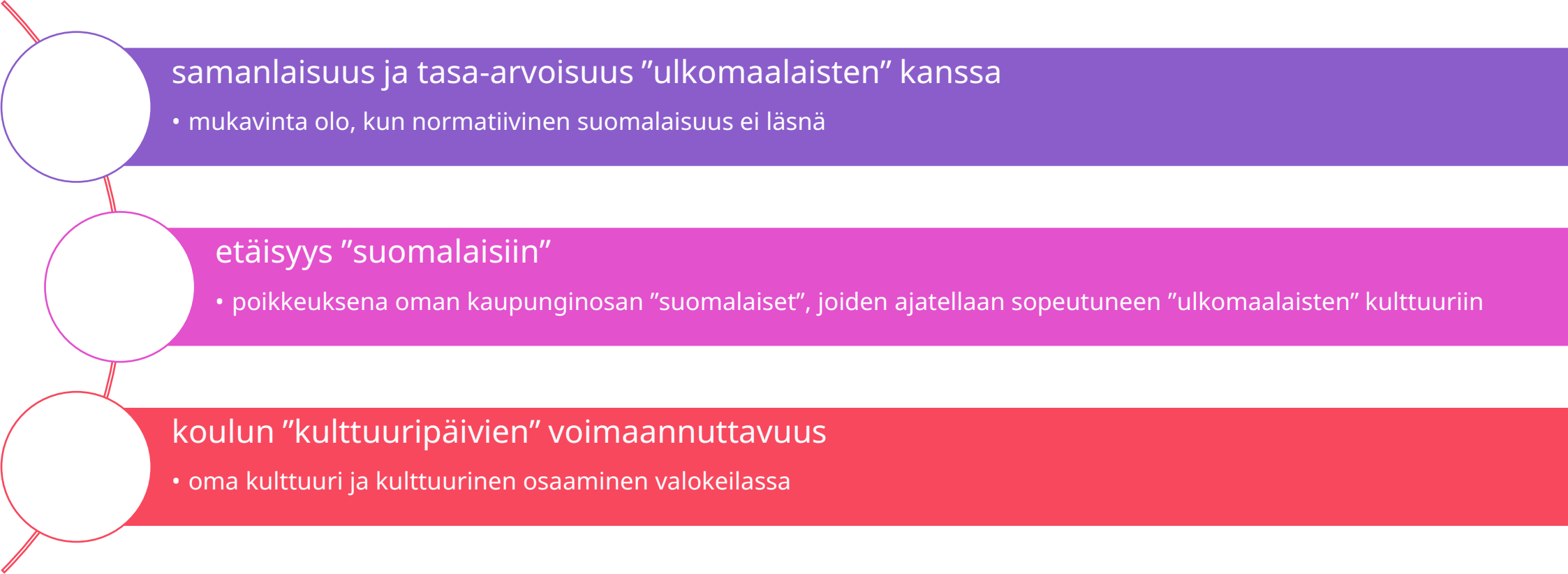
Toisaalta, jos on enemmän suomalaisia kavereita, niin tuntee suomalaista kulttuuria ja ruokia enemmän, ja tuntee olonsa kotoisammaksi.

Et niinku ne [kaupunginosan suomalaiset] oppii niinku tavallaan ku ne kasvaa niinku muitten kulttuurii.

**TURUN
YLIOPISTO**

Kulttuuri rakentamassa yhteisyyttä ja etäisyyttä

samanlaisuus ja tasa-arvoisuus "ulkomaalaisten" kanssa

- mukavinta olo, kun normatiivinen suomalaisuus ei läsnä

etäisyys "suomalaisiin"

- poikkeuksena oman kaupunginosan "suomalaiset", joiden ajatellaan sopeutuneen "ulkomaalaisten" kulttuuriin

koulun "kulttuuripäivien" voimaannuttavuus

- oma kulttuuri ja kulttuurinen osaaminen valokeilassa

Pohdintaa

- Nuoret kulttuuristavat itseään ja toisiaan.
 - Vrt. julkisuudessa käytävä keskustelu, koulun diskurssit?
 - "Kulttuuri" selittää nuorten ulkopuolisuuden tunnetta - ja helpottaa sitä.
 - Kotien diskurssit?
- Kulttuuri on merkityksellinen kategoria, mutta olisi tärkeää purkaa etäisyyttä rakentavaa kulttuurikäsitystä.
- Valtasuhteet ovat hyvin selkeästi näkyvillä.
- Olisi tärkeää purkaa kulttuuriin liittyviä valtasuhteita.

Kirjallisuutta

- Dervin, F. (2015). Towards post-intercultural teacher education: analysing “extreme” intercultural dialogue to reconstruct interculturality. *European Journal of Teacher Education*, 38(1), 71–86.
- Essed, P., & Trienekens, S. (2008). “Who wants to feel white?” Race, Dutch culture and contested identities. *Ethnic and Racial Studies*, 31(1), 52–72.
- Hong, Y., Zhan, S., Morris, M. & Benet-Martínez, V. (2016). Multicultural identity processes, *Current Opinion in Psychology* 8, 49–53.
- Huynh, Q.-L., Nguyen, A. M. & Benet-Martinez, V. (2011). Bicultural identity integration. In S. J. Schwartz, K. Luyckx, & V. L. Vignoles (Eds.), *Handbook of identity theory and research*, 827-842. Springer.
- Häärä, M., Rissanen, I. & Kuusisto, E. (2023). Finnish teacher students’ mindsets and intercultural competences. Teoksessa V. Tavares & T.-A. Skrefsrud (toim.), *Critical and creative engagements with diversity in Nordic education* (s. 67–87). Lexington Books.
- Kimanen, A., Tigert, J., Alisaari, J. & Khalili, S. (2025) ‘Culture’ in Finnish migrant-background youth’s discourses constructing togetherness and distance. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*.
- Rissanen, I. & Kuusisto, E. (2023). The role of growth mindset in shaping teachers’ intercultural competencies: A study among Finnish teachers. *British Educational Research Journal*.
- Rissanen, I., Kuusisto, E. & McMullen, J. (2023). Identifying core beliefs of an intercultural educator: How polyculturalism and group malleability beliefs shape teachers’ pedagogical thinking and practice. *Social Psychology of Education*.
- Schachner, M. K., Schwarzenhal, M., van de Vijver, F. J. R., & Noack, P. (2019). How all students can belong and achieve: Effects of the cultural diversity climate amongst students of immigrant and nonimmigrant background in Germany. *Journal of Educational Psychology* 111:4, 703–716.

Get inspired.

anuleena.kimanen@utu.fi

**TURUN
YLIOPISTO**